

Píše Jan Šulc

(E*forum, 21. 09. 2016)

Vzpomínka na Zinu Trochovou

V neděli 28. srpna zemřela ve věku 92 let Zina Trochová, literární historička a lexikografka, významná editorka a textoložka, která celý svůj život spojila s českou literaturou. Byla to ona, s níž jsem před lety vedl svůj vůbec první tištěný rozhovor – byl věnován neviditelné práci editorů a vyšel v *Literárních novinách*.

Procházím soupis její ediční práce, který mi kdysi věnovala, vzpomínám na svazky, při jejichž vydání jsme spolupracovali, vybavují se mi nesčetné návštěvy v jejím bytě ve Zborovské ulici na pražském Smíchově, naše dlouhé rozhovory u kávy, setkání a povídání s jejím mužem, literárním historikem Mojmírem Otrubou, s její dcerou Zuzanou Brabcovou, spisovatelkou, a s její dcerou Taťánou Součkovou, jež pracovala v archivu Národního divadla...

Zina Trochová patřila ke generaci, která vytvořila poválečnou českou textologickou školu. V archivech a knihovnách vyhledala, přepsala a textologicky zpracovala desetitisíce stran literárních textů. Nechci zde vypočítávat jednotlivé knihy, které by bez ní nespátřily světlo světa. Rád bych připomněl něco jiného – její radostné žití s texty, které bylo způsobem života. Nesetkal jsem se s žádným jiným editorem, který by se do velmi rozsáhlé a náročné ediční práce vrhal s takovým nadšením jako ona. Její entuziasmus byl obdivuhodný, energie měla k nevyčerpání. Udivovalo mne, jak přesně a přitom rychle dokáže pracovat. Poznal jsem ji v době, kdy již byla v důchodu. Nikdy neodmítla žádnou práci, nezpochybnila žádný ediční nápad. Byla radost s ní mluvit o literatuře: neustále četla nové knihy, o nichž jsme spolu diskutovali. Neznala nudu, zahálení, nestěžovala si, stále byla plná elánu a zájmu o svět.

Pro nakladatelství Torst připravila mimo jiné čtyři svazky Díla Richarda Weinera. Jejich textologické zpracování podrobil v časopisu Souvislosti kritice Josef Hrdlička. Obával jsem se, že se jí jeho výtky dotknou, bylo tomu ale přesně naopak: měla radost, že jsou mladí lidé, kteří mají vlastní názor a kteří mohou Weinerovo dílo v budoucnosti připravit po svém, jinak než ona.

Vedle vlastní práce ediční vykonala Zina Trochová i mnoho práce bibliografické a komentátorské. Věnovala mi vzácný plod mnoha let své badatelské práce – článkovou bibliografii Weinerova díla, a též rozsáhlé, více než stostránkové poznámky a komentáře k Revolučnímu sborníku Devětsil.

Nebyla pouze textoložkou. Bavilo ji vyhledávat, poznávat a posuzovat časopisecky otištěné povídky, soudničky či fejetony českých autorů (Herrmanna, Poláčka) a koncipovat z nich výbory. Byly to právě ony, jichž si ze své práce vážila nejvíce a z nichž se opravdu radovala.

Když zemřel její manžel Mojmír Otruba, společně jsme shromáždili všechny jeho knižně dosud netištěné studie, články, medailony a recenze a plánovali jsme vydat v Torstu ve velké, původně odeonské „bílě řadě“ české literární vědy svazek s otrubovským názvem Hledání národa. Všechny texty byly přepsány a Zina Trochová je připravila k vydání. Svazek se však ukázal jako natolik obsáhlý a finančně náročný, že jeho vydání nebylo v danou chvíli uskutečnitelné. Nakonec díky Lence Kusákové a Daliboru Dobiášovi vyšla alespoň jeho část pod názvem Hledání národní literatury v nakladatelství Academia a Otrubovy texty věnované textologii se snad též dočkají samostatného knižního vydání.

Přál bych všem, kdo se zabývají českou literaturou, ediční prací a textologií, aby je jejich práce bavila a těšila stejně jako Zinu Trochovou. Její nadšení a radost z práce, to je něco, na co nelze nikdy zapomenout.

www.ipsl.cz